

PUBLIEK

Dark light white skin

13

INTRODUCTIE

Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politiek gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.

Grondrecht, artikel 1

Discriminatie kent vele gedaantes. Mensen kunnen gediscrimineerd worden om hun uiterlijk, handicap, geloof, seksuele geaardheid, gender of de kleding die zij dragen. De wijze waarop iemand wordt gediscrimineerd kan lopen van zeer subtiel uitsluiten tot openlijk pestgedrag. Je komt bijvoorbeeld een ruimte binnen en iedereen stopt ineens

met praten, kijkt de andere kant op of negeert je en zwijgt je stil. Discriminatie kan ook openlijk gebeuren door verbaal geweld, zoals iemand uitschelden of het maken van grapjes. Discriminatie vindt niet alleen in het gewone leven plaats, maar gebeurt ook veel op social media. Als we het dan over discriminatie hebben, zeggen veel mensen dat we supertolerant zijn in Nederland.

Doen alsof we al in een maatschappij leven waar tolerantie is, voorkomt eigenlijk dat we spreken over de intolerantie. Denk eens aan problemen in onze maatschappij, die we liever niet benoemen en/of bespreken. Wie is erbij gebaat om het niet over pesten,

geweld in huis, seksueel geweld of racisme te hebben? Het is racistisch om het niet over racisme te hebben en omgekeerd is het racistisch om te zeggen dat racisme niet bestaat. Zonder erbij stil te staan hebben we automatisch vooroordelen ten opzichte van mensen die niet tot de eigen groep horen. Je ziet iemand en voor je er erg in hebt gaan er allerlei aannames, meningen en oordelen door je hoofd. Op individueel niveau kan dit niet zoveel kwaad, maar als een groep de institutionele macht heeft is de impact van de vooroordelen diepgaand en kunnen deze zelfs leiden tot maatschappelijke problemen.

Praten over racisme

De vraag is niet of je racistisch bent, maar hoe je racistisch bent

Robin DiAngelo, 2020

Hoe ziet jouw leefomgeving eruit? Ben jij opgegroeid in een wijk met mensen van verschillende culturen of in een wijk waar je alleen witte mensen tegenkomt? Als mens zijn we geworteld in een systeem waar we bepaald gedrag en bepaalde aannames aangeleerd hebben, een systeem waar je ook leert dit gedrag en deze aannames te

beschermen. Het systeem biedt comfort en voordelen. Het niet benoemen, maar wel weten dat er iets speelt wordt ook wel *gaslighting* genoemd. Je kunt er niet je vinger op leggen. Je voelt het wel maar de ander geeft niet toe. Bovendien is het moeilijk te bewijzen en juist dit 'niet benoemen' brengt vaak meer schade aan dan uitgesproken vooroordelen. Tegen vooroordelen kan iemand zich beschermen, tegen het stilzwijgen niet. Het systeem waarin je opgroeit heb je niet gekozen, maar je kunt wel je eigen

rol en je eigen gedrag in dit systeem onderzoeken en waar nodig aanpassen. Dit is een levenslang proces en vraagt om een voortdurende reflectie op het eigen doen en laten.

OPDRACHT PRATEN OVER RACISME

Met de leden van je subgroep ga je in dialoog. Een dialoog is geen debat, geen discussie en gaat er niet om anderen te overtuigen van jouw mening.

In een dialoog gaat het erom dat je luistert naar het verhaal van de ander en ervaringen deelt met elkaar.

LEERDOELEN

- De student weet wat wordt bedoeld met *gaslighting*.
- De student kan eigen vooroordelen benoemen.
- De student is in staat een dialoog te voeren.

KLASSIKAAL

Witte extremisten zijn vaak meer uitgesproken over de vooroordelen die zij ten aanzien van mensen met een andere huidskleur hebben. Doordat zij dit duidelijk aangeven, kun je hierover in gesprek gaan. Mensen die zeggen geen vooroordelen te hebben naar mensen met kleur, geven eigenlijk aan: 'Ik heb geen probleem met mensen van kleur, dus voor mij is er geen probleem.'

- Waarom zou een gesprek met witte extremisten over gekleurde mensen makkelijker zijn dan met mensen die zeggen geen probleem met mensen van kleur te hebben?
- Wat zouden gevolgen kunnen zijn als iemand ontkent raciale vooroordelen te hebben, maar er wel vanuit gaat dat je vanwege je huidskleur of etnische achtergrond minder gekwalificeerd bent?

DIALOOG

Startvraag voor de dialoog.

- Hoe is en hoe wordt jouw wereldbeeld ingekleurd door vooroordelen ten aanzien van andere huidskleuren dan die van jou?

Stappen in de dialoog

- Herkennen
Korte oriëntatie op het onderwerp van de dialoog: Wat weet je ervan? Wat heb je hierover gelezen en gezien?
- Ervaren
Benoem eigen ervaringen met betrekking tot de startvraag.
- Dromen
Hoe ziet jouw ideale toekomst eruit, wat zou je wensen?
- Doen
Wat is de eerste stap die jij kan zetten, wat ligt binnen jouw mogelijkheden om te doen?

KLASSIKALE AFSLUITING

Evaluatie van dialoog

REFLECTIEVE VRAGEN

- Welk moment in het gesprek is je bijgebleven? Geef een nauwkeurige beschrijving van dit moment.
- Wat signaleerde je bij jezelf? Wat dacht je? Wat voelde je?
- Hoe heb je hierop gereageerd? Beschrijf wat eraan voorafging en wat er volgde op het (niet) reageren?
- Wat gebeurde er in jouw buitenwereld en wat gebeurde er in je binnenwereld? Wat heb je waargenomen, wat viel je op? Waar zitten er raakvlakken in jouw buiten- en binnenwereld? Waar zitten de knelpunten?
- Wees de komende periode bewust van jouw gedrag en onderzoek voor jezelf waar aanvullingen of aanpassingen van jouw denken en doen nodig zijn?

BRONNEN

Robin DiAngelo: Witte gevoeligheid (White Fragility), vert. Manon Smits en Rob Kuitenbrouwer. De Geus
Rudy O. Asibey: Ik hoop. Spectrum
Babah Tarawally: Gevangen in zwart wit denken. Ten Have

Ik ben echt geen racist!

In 2013 vroeg zanger Gordon in 'Holland's got talent' een deelnemer met Chinese roots of hij 'nummer 39 met rijst' ging zingen. Dit is slechts één voorbeeld van racisme tegenover mensen met een Chinese afkomst: op veel kinderfeestjes klinkt bijvoorbeeld nog altijd 'Hankypanky Shanghai' en met het uitbreken van het coronavirus krijgen Chinese Nederlanders het te verduren - ze worden uitgescholden op straat en onlangs werd zelf een studentenflat met Chinese bewoners besmeurd met poep.

Racisme is de opvatting dat mensen met een bepaalde huidskleur beter zouden zijn dan mensen met een andere huidskleur. Het wordt vaak gebruikt als rechtvaardiging om mensen met een 'andere' kleur slecht te behandelen.

Er zijn verschillende vormen van racisme, maar, bijvoorbeeld, racisme tegen Chinese Nederlanders wordt niet altijd serieus genomen. Hoe komt dat en hoe kunnen Chinese Nederlanders hier een einde aan maken? Dat gaan we in deze les met elkaar verkennen.

OPDRACHT IK BEN ECHT GEEN RACIST!

Er zijn verschillende vormen van racisme, maar, bijvoorbeeld, racisme tegen Chinese Nederlanders wordt niet altijd serieus genomen. Hoe komt dat en hoe kunnen Chinese Nederlanders hier een einde aan maken? Dat gaan we in deze les met elkaar verkennen.

LEERDOELEN

- De student kan in gesprek gaan over individueel en systemisch racisme tegen verschillende groepen in Nederland.
- De studenten bedenkt handelingsperspectieven bij racisme.

KLASSIKAAL

Mindmap maken over racisme.

- Welke groepen zijn slachtoffer van racisme, hoe ziet dat eruit en wie of wat maakt zich schuldig aan racisme?

OPDRACHT IN TWEETALLEN

Bekijken van filmfragment Pete en de Bananen.

- Schrijf tijdens het kijken op hoe het racisme tegen Chinese Nederlanders eruit ziet, van wie dat racisme komt en hoe Chinese Nederlanders zich daar mogelijk over voelen. Bespreek met je medestudent de voorbeelden van racisme.

KLASSIKAAL

Klassikaal bespreken wat jullie hebben opgeschreven en besproken.

OPDRACHT SUBGROEP

Anti-Zwarte Piet activisten hebben in de afgelopen jaren veel succes geboekt. Ze hebben bijvoorbeeld premier Rutte van gedachte laten veranderen over de figuur Zwarte Piet. Door hun werk zijn veel

mensen aan het denken gezet over racisme tegen zwarte Nederlanders, maar hoe deden ze dat eigenlijk? Wat was hun strategie? Kun jij onderdelen van die strategie noemen, zoals demonstreren bij de intocht van Sinterklaas?

- Ga naar de website van 'Nederland wordt beter' voor meer informatie over hun strategie. (Zie internetlink bij bronnen)
- Welke lessen kunnen Chinese Nederlanders die strijden tegen racisme hieruit trekken?
- Ga in je subgroep een strategieplan voor Pete Wu en zijn mede-activisten bedenken. Doel: een einde maken aan racisme tegen Chinese Nederlanders. Welke stappen kunnen ze zetten?

KLASSIKAAL

Vertel welk strategisch advies jullie hebben voor Pete Wu en zijn mede-activisten.

REFLECTIEVE VRAGEN

Documentairemaker Pete Wu zegt dat zijn moeder wil dat hij met een Chinees trouwt.

- Vind je dat vergelijkbaar met een witte Nederlander die zegt dat zijn/haar dochter alleen met een witte Nederlander thuis mag komen? Waarom wel/niet?
- Bij wie ligt de verantwoordelijkheid volgens jou om een einde te maken aan racisme?
- Vroeger was racisme normaler dan nu. Wat denk je dat over 20 jaar niet meer normaal is, wat nu nog wel normaal wordt gevonden?

BRONNEN

Pete en de Bananen: <https://www.youtube.com/watch?v=RGUAI0jRKss>
<https://www.nederlandwordtbeter.nl/projecten/zwarte-piet-is-racisme-campagne/>